

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 5P/70/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8418200915
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Miškovčík
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2021:8418200915.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok v konaní pred sudcom JUDr. Dušanom Miškovčíkom v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú J. E., F.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, dieťa rodičov: matky J. P. E., F.. XX.XX.XXXX, T. R. XX/XX, L., a otca E.Á. E., F.. XX.XX.XXXX, T. F. A. XXX, za účasti plnoletého dieťaťa E. E., F.. XX.XX.XXXX, T. F. A. XXX, na návrh matky o zvýšenie výživného a návrh otca na zmenu výchovného prostredia, t a k t o

r o z h o d o l :

I. Konanie v časti návrhu E. E., F.. XX.XX.XXXX o zvýšenie výživného zastavuje.

II. Mení rozsudok Okresného súdu Poprad zo dňa 06.05.2013, číslo konania 21C/59/2011 - 193 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 18.09.2013, číslo konania 1CoP/17/2013 - 222 v časti výroku o vyživovacej povinnosti k maloletej J. E., F.. XX.XX.XXXX tak, že otec E. E., F.. XX.XX.XXXX je povinný prispievať na výživu maloletej J. E., F.. XX.XX.XXXX v období od 19.04.2018 do 31.08.2019 sumou 110 eur mesačne, počnúc dňom 01.09.2019 sumou 180 eur mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky J. E., F.. XX.XX.XXXX.

III. Dlžné výživné za obdobie od 19.04.2018 do 26.07.2021 v sume 2 350 eur je otec E. E., F.. XX.XX.XXXX povinný uhradiť k rukám matky J. E., F.. XX.XX.XXXX v lehote do 30.06.2023.

IV. V prevyšujúcej časti návrh matky zamietá.

V. Návrh otca na zmenu výchovného prostredia maloletej zamietá.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom podaným na tunajšom súde dňa 19.04.2018 sa matka maloletých detí domáhala rozhodnutia, ktorým by súd zmenil rozsudok Okresného súdu Poprad, sp. zn. 21C/59/2011 zo dňa 06.05.2013 v časti výživného tak, že otca zaviazal prispievať na výživu maloletých detí E. a J. zvýšeným výživným po 250 Eur na každé dieťa.

2. Matka podaný návrh odôvodnila tvrdeniami, že rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 21C/59/2011, zo dňa 06.05.2013 bolo manželstvo matky a otca maloletých detí rozvedené, maloleté deti boli zverené do starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživu po 80 Eur na každé dieťa. Od posledného rozhodnutia (pred 5 rokmi) s zmenili pomery, kde maloletá J. navštevuje druhý stupeň ZŠ v Ľubici, 8. ročník, pričom matka má zvýšené náklady na jej výživu na pomôcky ako sú napr. knihy na jazyky. Maloletá navštevuje klavírny krúžok, herecký a výtvarný, kde poplatky činia cca 25 Eur - 30 eur štvrťročne za každý krúžok, ZRPŠ - 12 Eur ročne. Maloletý E. navštevuje strednú lesnícku školu

v Liptovskom Hrádku a cez týždeň býva na internáte. Zvýšili sa mu výdavky na cestovné, matka platí internát, stravu, ktoré sú v sume 85 Eur mesačne, 20 Eur vreckové týždenne. Maloletý má ďalej zvýšené výdavky na zakúpenie ošatenia - pracovný odev a obuv (lesnícka uniforma), taktiež školské pomôcky, denník praxe, certifikát IES, garančný fond, stužková - 55 Eur mesačne, jazykové a odborné knihy v sume cca 100 Eur ročne, mesačné náklady na telefón a internet - 100 Eur. Obe maloleté deti sú vedené v imunoalergologickej ambulancii u MUDr. Ivana Hlinku, kde užívajú lieky za cca 28 Eur mesačne pre oboch. Matka je zamestnaná ako opatrovatelka v Nemecku a jej príjem je 800 Eur mesačne. Spolu s maloletými deťmi žijú v 2 izbovom prenajatom byte v Kežmarku, kde mesačné výdavky na bývanie sú v sume 300 Eur nájom a inkasné poplatky. Matka si zakúpila auto na leasing, kde mesačné splátky sú 104 Eur. Matka má zdravotné problémy a užíva lieky, ktoré ju mesačne stoja 45 Eur. Mesačné náklady na cestu do Nemecka činia sumu 150 Eur. Počas doby, kedy je matka v Nemecku, starostlivosť o deti zabezpečuje stará matka, u ktorej deti vtedy bývajú, stravujú sa u nej. Otec maloletých detí pracuje v Taliansku, na Slovensku pracuje ako taxikár a cez víkendy pracuje ako diskdžokej. Matka nevie uviesť aký má otec príjem Otec sa s deťmi kontaktuje sporadicky, cez telefón. Deti občas navštívi, pričom jeho návštevy trvajú cca 10 minút. Deti k sebe domov neberie. Otec má okrem vyživovacej povinnosti k E. a J. ešte vyživovaciu povinnosť k ďalšej dcére E. I., ktorú má so svojou terajšou partnerkou.

3. Dňa 28.12.2017 otec podal na súd návrh, ktorým žiadal aby súd u maloletých detí rozhodol o zmene výchovného prostredia, maloletých E. a J. zveril do jeho osobnej starostlivosti a matku zaviazal prispievať výživným vo výške 80 Eur mesačne na každé dieťa. Styk maloletých detí s matkou nežiadal upraviť.

4. Otec návrh na zmenu výchovného prostredia odôvodnil tým, že už pred rozvodom manželstva bola realizácia styku s maloletými deťmi problematická. Matka styk s deťmi umožňovala len výnimočne. Otcovi odmietala podávať akékoľvek informácie o deťoch s tým, že to neskôr prezentovala, že otec sa o deti nezaujíma. Matka bola s otcom ochotná komunikovať len o peniazoch, ktoré dostávala na deti. Mnohokrát otec maloletým nakúpil oblečenie a iné potreby, avšak matka naďalej tvrdila, že otec neprispieva na výživu dostatočne. Deti boli opakovane vystavované stresu a v rôznych situáciách. Po rozsudku, kde sa určil styk bolo stretávanie sa s deťmi jednoduchšie, avšak sprevádzané otázkami k deťom, že čo všetko má otec doma, čo si nové kúpil a podobne. Nový partner matky žil v Prešove a matka chcela žiť s ním. Preto sa deti museli presťahovať a začať navštevovať základnú školu v Prešove. Tento pobyt v Prešove však nebol nepretržitý a maloleté deti museli navštevovať aj základnú školu v Ľubici a žiť u svojej starej matky. Po čase sa znova vrátili do Prešova, kde chodili do školy. V poslednom období sa situácia zhoršila, keď sa matka rozviedla druhýkrát a presťahovala sa natrvalo ku svojej matke. Matka maloletých začala pracovať v Nemecku s tým, že maloleté deti nechávala na starosť starej matke, ktorá sa po čase k nim správala agresívne, vyhadzovala ich z domu a podľa slov maloletých detí robila to isté aj matka maloletých. V novembri išiel syn sám na ÚPSVaR v Kežmarku, aby sa začala táto situácia riešiť, lebo matka sa stále vyhýbala stretnutiu so sociálnou pracovníčkou. Dňa 19.12.2017 rodičia uzavreli dohodu, podľa ktorej matka súhlasí so zverením maloletých detí do starostlivosti otca. Otec potom, čo si prežili s matkou by im rád dal pokojné a nekonfliktné zázemie bez obmedzovania ich styku s druhým rodičom. Otec pracuje ako vodič, pričom jeho čistý príjem je v sume 450 Eur mesačne. Otec má za to, že u neho sú vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečenie starostlivosti pre E. a J..

5. Uznesením zo dňa 11.10.2019, č.k. 5P/114/2018-29, súd spojil na spoločné konanie konanie o návrhu matky o zvýšenie výživného s konaním o návrhu otca na zmenu výchovného prostredia.

6. V priebehu konania spoločné dieťa rodičov E. E. zobral svoj návrh na zvýšenie výživného späť v celom rozsahu. Ostatní účastníci so späťvzatím návrhu súhlasili.

7. Podľa § 29 CMP navrhovateľ môže počas konania zobrať návrh na začatie konania späť, a to celkom alebo sčasti. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. Súd konanie nezastaví, ak sa mohlo začať aj bez návrhu a je potrebné v konaní pokračovať. Súd konanie nezastaví, ak niektorý z účastníkov so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí.

8. Nakoľko už plnoleté dieťa vzalo svoj návrh na zvýšenie výživného späť v celom rozsahu, súd konanie v tejto časti zastavil a to s prihliadnutím na súhlas všetkých účastníkov konania.

9. Súd vo veci nariadil pojednávanie.

10. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania a oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov, kde bolo zistené:

11. Matka maloletých detí na pojednávaní zotrvala na návrhu na zvýšenie výživného vo vzťahu k maloletej J.. Matka návrh na zvýšenie výživného podávala prvýkrát až keď maloletá J.S. išla na strednú školu. Matka je od januára (2020) nezamestnaná. Prispieva svojej matke, u ktorej bývajú, sumou 300 Eur mesačne na pokrytie nákladov na bývanie v rodinnom dome. U starej matky si zariadili izby, v ktorých bývajú. Dali si tam zaviesť internet, keďže J. počas korony mala vyučovanie online. Matka maloletej kúpila novú posteľ, ktorá stála 800 Eur, kúpila jej nový bicykel, kolieskové korčule, aby mohla chodiť vonku. Ďalej jej zakupuje oblečenie, obuv, do školy veci na oblečenie. Na Vianoce dostala maloletá nový mobil. Matka jej dáva vreckové a tak isto jej prispieva na cestovné. Maloletej zakupuje aj knihy do školy a keďže rada číta tak každý mesiac si kúpi novú knihu. 50 Eur polročne prispieva na stužkovú. Otec J. do svojej starostlivosti chce len preto, lebo s partnerkou majú 8-ročné dieťa, a keďže J. je zodpovedná, chcú, aby sa s ním učila, aby im robila opatrovatelku. Otec detí nemal u seba za 10 rokov na jediný víkend, ani na sviatky, či na Vianoce, ani na prázdniny. Matka má s dcérou krásny vzťah. Dcéra ma postavu po svojom otcovi, preto drží diéty, aby schudla. K tomu si zakupuje zdravú stravu a proteíny. Otec, keďže má dlhy nemôže mať účet. Neplatil hypotéku, a z toho dôvodu je náš spoločný dom v dražbe. Syn E., keď bol u otca, nemohol s matkou ani telefonovať, ani s babkou, ani so svojou sestrou, s nikým. Syn celý rok nemal kľúč od domu, kde býval, otcova partnerka mu povedala, že si to musí zaslúžiť. Otec si deti môže kedykoľvek vziať, avšak nemá záujem. Matka deti podporuje v tom, aby otca mali radi, on im však robí pravý opak. J. u otca nemá kamarátov, nebola tam desať rokov. V roku 2018 matka bola zamestnaná ako opatrovatelka v Nemecku, kde robila aj mobilnú opatrovatelku. S tým bolo spojené, že mala služobné auto a služobný byt, za ktoré sa doplácalo. Turnusy matka mala buď dva týždne v Nemecku a dva týždne na Slovensku, alebo po dohode s kolegyňami to bolo na mesiac a mesiac. V priebehu toho obdobia bola aj nezamestnaná asi mesiac, nakoľko keď firma zoberie človeka z úradu práce dostáva dotáciu. V januári (2020) jej pacientka zomrela, a od 16.2. je nezamestnaná nakoľko zamestnávateľ nemal pre ňu ďalšiu pacientku. Potom prišli opatrenia v súvislosti s pandémiou. Do 24.7. poberá matka dávku v nezamestnanosti. Je evidovaná na úrade práce. Keď bola zamestnaná v Nemecku, priemerne mala mesačne čistý príjem 700 - 900 Eur, z čoho jej ešte firma sťahovala poplatky za stravu, za bývanie, ako aj benzín, keď bolo auto použité na súkromné účely. Matka poberá dávku v nezamestnanosti, ktorá je vo výške cca 400 Eur. Prídavky na deti chodia na účet priamo maloletým deťom. Iný príjem matka nemá. Čo sa týka vlastníctva nehnuteľností, matka je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti domu, ktorý sa nachádza v F. A. Č.. XXX. Uvedená nehnuteľnosť je zadlžená, pretože otec maloletých neplatil hypotéku. Matka nemá žiadne hodnotné huteľné veci. K výdavkom uviedla, že platí mesačne 300 Eur svojej matke, u ktorej bývajú. Je to suma za tri osoby, teda matku a deti. Na stravu matka minie cca 650 Eur mesačne na všetkých členov domácnosti. Na telefóny a internet uhrádza sumu mesačne 120 Eur, kde konkrétne u J. to vychádza cca 40 - 50 Eur mesačne. Pôžičky matka nemá, mesačne si zakupuje lieky cca v sume 60 Eur, kde 30 Eur má na lieky na srdce, a ďalších 30 Eur na liek, ktorý potrebuje.

12. Otec na pojednávaní zotrval na svojom návrhu na zmenu výchovného prostredia u maloletej J.. Otec návrh podal preto, lebo maloleté deti s matkou bývali vždy niekde inde najprv v Prešove, potom v Ľubici, potom znova v Prešove, potom v Kežmarku. Matka uvádza, že sa o deti pekne stará, avšak keď je v Nemecku, deti boli u jej mamy, alebo boli sami v prenajatom byte. Matkina matka, keď deti boli u nej, tieto bila, a vykrikovala im, že majú odísť. Tak isto syna stará matka aj matka posielali za otcom. Tretí manžel matky zaútočil na ich syna, čo sa matka snažila utuľtať. Vzhľadom na situáciu, že sa matka s deťmi neustále sťahovala, ako aj celkovú situáciu v rodine sa dcéra dorezala. Matka sa to snažila utuľtať. Otec uviedol, že má informácie, že matka kombinuje lieky s alkoholom a potom maloleté deti vyhadzuje z domu. Keď deti bývali v Ľubici, matka bývala za ten čas v Prešove pri svojom druhom manželovi a deti za ten čas boli so starou matkou. Za 10 rokov matka bránila, aby sa otec stretával s maloletými deťmi. O zmenu zverenia otec žiada preto, lebo J. jemu ani matke nechce zle a preto nikomu nič nepovie. Tá situácia sa ale stále stupňuje. To, že sa dcéra dorezala sa odohralo niekedy v mesiaci december 2018. K výdavkom na výživu mal. J. sa otec presne vyjadriť nevedel. Tvrdil však, že nie sú až v takej výške ako uvádza matka. Matka dostávala prídavky na dieťa z Nemecka na jedno dieťa. V období, za ktoré matka žiada zvýšenie výživného, otec výživné uhrádzal v sume ako má určené v rozhodnutí súdu, od septembra 2019, nakoľko J. nastúpila na strednú školu prispieva na jej výživu sumou 100 € mesačne. Dcére v prípade potreby zakúpi aj iné potrebné veci. Čo sa týka príjmov otca, momentálne pre opatrenia v súvislosti s pandémiou som prišiel o prácu v Nemecku, kde bol v období od októbra 2018 do novembra 2019 zamestnaný pre jednu firmu, a od novembra 2019 do mája 2020 pre druhú

firmu. Robili na turnusy a výplata záležala od turnusu. Mzda bola v rozmedzí 900 - 2000 €. Od roku 2011 je otec zamestnaný ako taxikár v Poprade, s čistým mesačným príjmom 600 - 800 € za mesiac, s tým, že prácu taxikára robil aj počas obdobia, keď pracoval na turnusy v Nemecku. V súčasnosti je otec zamestnaný v Národnom ústave tuberkulózy Vyšné Hágy a jeho čistý mesačný príjem je okolo 1 000 Eur. Okrem toho je zamestnaný vo firme FAMILY M+S, s. r. o., na štvrtinový úväzok, kde za celý minulý rok bol príjem cca 500 Eur, keďže minulý rok bola korona, takže sa v podstate nerobilo vôbec. Iný príjem nemá. Spláca pozdĺžnosti, ktoré má z manželstva s matkou. Ešte pred pol rokom uhrádzal 450 Eur mesačne, teraz platí 100 - 200 Eur mesačne, podľa toho, či na to má. Jeho náklady na bývanie činia cca 200 Eur mesačne. Má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k osemročnej dcére. Na stravu uhrádza cca 70 Eur na týždeň. Žiadne zvýšené náklady v súvislosti s jeho zdravotným stavom nemá.

13. Opatrovník maloletej sa na pojednávaní vyjadril, že vykonal pohovor s maloletou čo sa týka návrhu na zmenu výchovného prostredia. Maloletá J. uviedla, že má dobrý vzťah s oboma rodičmi. Do starostlivosti otca nechce byť zverená. U matky má svoje zázemie, má tam kamarátky. Do starostlivosti otca sa nechce vrátiť. U otca bola na návšteve po 8 rokoch. S otcom chce byť v kontakte. Voči otcovej priateľke nemá výhrady a nechce ísť do domácnosti otca. Opatrovník ďalej uviedol, že je v záujme dieťaťa, aby sa zvýšilo výživné. U maloletej sú zvýšené náklady na výživu, preto navrhol, aby výživné bolo zvýšené na sumu 200 Eur mesačne. Výživné u maloletej nebolo dlhodobo zvyšované, pričom u maloletej sa náklady zvyšovali priebežne.

14. Zo správy z prešetrenia rodinného prostredia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad zo dňa 01.06.2018 vyplýva, že matka pracovala ako opatrovatelka v Nemecku na mesačné turnusy. V čase, kedy matka bola v Nemecku, deti sa zdržiavali u starej matky v Ľubici. Maloletá má u starej matky k dispozícii vlastnú izbu. Na výchove detí sa viac podieľa matka. Maloletá J. je veľmi citovo naviazaná na matku, s ktorou má až kamarátsky vzťah. Jej brat E. inklinuje k otcovi, ktorého preferoval a chcel byť zverený do jeho starostlivosti. Maloletá J. by chcela byť stále s matkou, ktorá ale kvôli finančnému zabezpečeniu rodiny musí pracovať v zahraničí. So starostlivosťou rodičom pomáha stará matka zo strany matky, ktorá síce zabezpečuje starostlivosť o vnúčatá v rámci svojich možností a schopností, ale obidve deti sú v adolescentnom veku a vzhľadom k vysokému veku starej matky, nevie sama zvládať ich výchovu a dochádza k hádkam a nezhodám. Otec styk podľa rozsudku nedodržiava, podľa vyjadrenia maloletých detí sa otec s nimi telefonicky skontaktuje alebo sa stretnú mimo domu na niekoľko hodín, ale k nemu do domácnosti nechodia. Otec neprejavil záujem brať si deti počas prázdnin a sviatkov.

15. Rozsudkom Okresného súdu Poprad č.k. 21C/59/2011-193 bol manželstvo rodičov maloletej J.Í. rozvedené, maloletá bola spolu so svojim bratom zverená do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej sumou 80 Eur mesačne, splatné vždy do 20 dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Podľa rozsudku otec je oprávnený stretávať sa s maloletou J. každý párný víkend v kalendárnom roku v čase od piatku od 18.00 hod. do nedele do 16.00 hod. Účastníkom právo na náhradu trov konania súd nepriznal.

16. Vykonaným dokazovaním mal súd zistený nasledujúci skutkový stav:

17. Maloletá bola do starostlivosti matky zverená na základe rozsudku Okresného súdu Poprad, sp. zn. 21C/63/2015. Styk otca s maloletou bol týmto rozhodnutím upravený tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou J. každý párný víkend v mesiaci, od piatka od 18.00 hod do nedele do 16.00 hod. V uvedenom rozsahu sa styk nerealizuje. Maloletá má u matky vytvorené vhodné prostredie pre svoj všestranný rozvoj a má tam vybudované zázemie a hlavný okruh svojich sociálnych vzťahov. Matka nesúhlasila so zmenou výchovného prostredia u maloletej J.. Maloletá sa v konaní opakovane vyjadrila, že chce zostať v starostlivosti matky.

18. Otázka výživného na maloletú J. bola rovnako naposledy predmetom rozsudku Okresného súdu Poprad, sp. zn. 21C/63/2011. V tomto rozsudku bola otcovi určená vyživovacia povinnosť, v sume 80 Eur mesačne. V súčasnosti je maloletá staršia o 8 rokov, čím sa zvýšili jej výdavky na výživu. Maloletá má bežné výdavky na výživu maloletého dieťaťa, primerané jej veku. Matka je v súčasnosti nezamestnaná. Otec je zamestnaný, s mesačným príjmom cca 1000 Eur, okrem toho má čiastočný úväzok vo FAMILY M+S, s.r.o.

19. Súd odmietol vykonať dôkazy navrhnuté otcom maloletej J.. Otec v konaní navrhoval vykonať výsluch maloletej, kde súd sa s jeho návrhom nestotožnil a to z dôvodu, silného partnerského konfliktu medzi rodičmi, čo do veľkej miery ovplyvňuje vzťahy maloletej a jej rodičov, kde názor dieťaťa v konaní bol zistený pohovorom opatrovníka s maloletou, kde sa maloletá pred opatrovníkom vyjadřila, že chce ostať žiť so svojou matkou a súd o tomto jej vyhlásení nemal pochybnosti. Súd ďalej odmietol vykonať výsluchy svedkov - bývalého manžela matky J.I.R. P. a starú matku maloletých detí I. H.. Dokazovanie týmito prostriedkami by viedlo len k zopakovaniu už zistených okolností podstatných pre rozhodnutie a z tohto pohľadu by takýto postup bol nehospodárny.

20. Podľa § 121 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

21. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

22. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

23. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

24. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

25. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

26. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

27. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

28. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

29. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

30. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

31. Odôvodnené potreby oprávneného (maloletého dieťaťa) zahŕňajú jednak potreby základné: stravovanie, ošatenie, hygiena, školské výdaje, cestovné do školy, pomerná časť nákladov na bývanie,

náklady na zdravotnícku starostlivosť a pod., ako aj potreby v širšej miere prispievajúce k rozvoju osobnosti mladého človeka: kultúra, šport, mimoškolské aktivity, záujmy, záľuby, prázdninové pobyty, atď., to všetko primerané veku.

32. Schopnosti a možnosti povinného (rodiča) sú dané nielen jeho preukázanými zárobkovými pomermi, ale tiež všetkými ďalšími príjmami, najvyššie dosiahnutým vzdelaním, praxou, odbornosťou, pracovným zaradením, rozsahom a druhom vykonávanej pracovnej aktivity, vekom, zdravotným stavom, počtom vyživovacích povinností.

33. V zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení je základnou podmienkou prípustnosti zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom zmena, ktorá nastala v skutočnostiach predstavujúcich podklad vydania pôvodného rozhodnutia, pričom však musí ísť o zmenu zásadného a trvalého charakteru. Takouto zmenou môže byť podstatne vyšší vek dieťaťa, jeho nástup do školy, zvýšenie alebo zníženie zárobku niektorého z rodičov, zmena počtu nimi vyživovaných osôb a podobne.

34. Od posledného rozhodnutia o výživnom (t. j. od 06.05.2013) súd zistil vykonaným dokazovaním podstatnú zmenu pomerov na strane maloletej, kde od posledného rozhodnutia uplynula doba dlhšia ako 8 rokov, a maloletá má v súčasnosti 17 rokov. Rovnako tak k zmene pomerov došlo aj na strane matky, ktorá je nezamestnaná s príjmom vo forme SOS dávky v sume 300 Eur. Už minulý rok matka nepracovala a žila z úspor. Matka predtým bola zamestnaná ako opatrovateľka, pracovala na turnusy, s priemerným mesačným príjmom 700 Eur - 900 Eur. Otec deklaroval v súčasnosti príjmy zo zamestnania v sume cca 1.000 Eur mesačne ako aj príjmy z podnikania jeho spoločnosti v sume cca 500 Eur ročne za posledné obdobie. V čase pôvodného rozhodnutia bol otec zamestnaný v Nemocnici Poprad s priemerným mesačným príjmom v roku 2012 v sume 332,12 Eur mesačne. Popri zamestnaní si ešte privyrábal ako taxikár, z čoho mal ďalší príjem. Vzhľadom na uvedené okolnosti súd dospel k záveru, že na strane maloletej ako aj na strane oboch jej rodičov došlo k podstatnej zmene ich pomerov.

35. Súd prihladnuc na odôvodnené potreby maloletej J., kde náklady na jej výživu súd vyhodnotil ako bežné náklady na výživu maloletého dieťaťa daného veku, určil otcovi prispievať na výživu maloletej v období od 19.04.2018 do 31.08.2019 sumou 110 Eur mesačne a od 01.09.2019 sumou 180 Eur mesačne a v prevyšujúcej časti súd návrh matky na zvýšenie výživného ako nedôvodný zamietol. Matka v konaní vyčíslila priemerné náklady na výživu maloletej v sume 1.110,28 Eur, pričom tieto náklady v sebe ešte nezahŕňali náklady na bežnú výživu maloletej, ako sú náklady na bývanie, stravu či ošatenie. Takto vyčíslená suma nákladov na výživu dieťaťa značne presahuje zistené majetkové pomery matky, ktorá je v súčasnosti nezamestnaná a ktorá zabezpečuje maloletej potrebnú starostlivosť a rovnako tak značne presahuje príspevky otca na výživu maloletej, na ktorú otec pravidelne prispieva. Vzhľadom na vykonané dokazovanie možno uzavrieť, že maloletá má bežné náklady na výživu, ktoré sú primerané každému dieťaťu daného veku. Rovnako tak súd neuznal argumenty matky, týkajúce sa zvýšených nákladov na kozmetiku z dôvodu akné, či zakupovania vitamínov z dôvodu diét pre nadváhu maloletej. Aj tieto náklady súd hodnotil ako bežné náklady pre dieťa vo veku 17 rokov. V tomto prípade nebolo zistené, že uvedené náklady vznikali z dôvodu zhoršeného zdravotného stavu maloletej, avšak vzhľadom na jej vek má súd za to, že ide skôr o záležitosti estetického charakteru.

36. Čistý príjem otca bol zistený v sume priemerného mesačného príjmu zo zamestnania vo výške 1000 Eur. Otec má ešte ďalší príjem a to príjem z podnikania v deklarovanej výške cca 500 Eur za minulý rok, kde výsledok podnikania bol značne ovplyvnený pandemickou situáciou. Otec sám dobrovoľne od septembra 2019, kedy maloletá nastúpila na strednú školu, prispieva na výživu maloletej sumou 100 Eur mesačne.

37. V období od 19.04.2018, teda od podania návrhu na zvýšenie výživného na súd, do 31.08.2019, bola maloletá ešte žiačkou základnej školy. Súd zvýšil výživné na maloletú u uvedenom období na sumu 110 Eur mesačne a to s prihliadnutím na vek a odôvodnené potreby maloletej ako žiačky základnej školy. Otec v tom čase prispieval na výživu maloletej pravidelne sumou 80 Eur mesačne. Na výšku výživného v tomto období podstatne vplýva aj tá okolnosť, že v tom čase bola matka zamestnaná v Nemecku, s priemerným čistým príjmom 700 Eur až 900 Eur mesačne. Okolnosťou, ktorá odôvodňuje zmenu pomerov v tom čase, bola okolnosť prirodzeného rastu maloletého dieťaťa, kde naposledy bola vyživovacia povinnosť k maloletej J.S. upravená pred 6 rokmi.

38. S nástupom maloletej na strednú školu, teda od 01.09.2019 otec na výživu maloletej prispieval mesačne čiastkou 100 Eur. Počnúc uvedeným dátumom súd zvýšil vyživovaciu povinnosť k maloletej J. na sumu 180 Eur mesačne. Výšku výživného odôvodňuje okolnosť, že matka bola zo zamestnania v Nemecku prepustená nie z vlastnej viny a toho času je stále nezamestnaná ako aj okolnosť, že rodičom zanikla jedna vyživovacia povinnosť a to vo vzťahu k synovi E., ktorý dosiahol plnoletosť a je zamestnaný u otca vo firme. Tak isto je potrebné uviesť, že sa nad rámec pravidelnej mesačnej platby výživného iným spôsobom na uspokojovanie potrieb maloletého dieťaťa viacmenej nepodieľal. Vzhľadom na tieto okolnosti, možno skonštatovať, že v schopnostiach a možnostiach otca, s poukazom na jeho pravidelný mesačný príjem, ako aj ďalší príjem z podnikateľskej činnosti, je možné prispievať na výživu maloletej J. sumou 180 Eur mesačne, hoci otec má ešte ďalšiu vyživovaciu povinnosť.

39. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

40. Súd priznal zvýšené výživné pre maloletú J., odo dňa podania návrhu na zvýšenie výživného na súd, teda počnúc dňom 19.04.2018, nakoľko už v uvedenom čase bola zmena pomerov popísaná vyššie, odôvodňujúca zvýšenie výživného, daná. V období od 19.04.2018 do 31.08.2019 bolo výživné určené v sume 110 Eur mesačne a v období od 01.09.2019 do budúca bolo určené v sume 180 Eur mesačne, pričom počnúc mesiacom september 2019 otec na výživu maloletej sám dobrovoľne prispieval sumou 100 Eur mesačne. Zvýšením výživného počnúc mesiacom apríl 2018 vzniklo otcovi dlžné výživné za mesiace apríl 2018 až júl 2021 v celkovej sume 2350 Eur. Za obdobie od 19.04.2018 do 31.08.2019 dlh predstavuje sumu 510 EUR / (110 Eur - 80 Eur, ktoré otec pravidelne uhradza) x 17 mesiacov/. Za obdobie od 01.09.2019 do 26.07.2021, teda do dňa vyhlásenia rozhodnutia vo veci výživného, dlh predstavuje sumu 1840 EUR / (180 Eur - 100 Eur, ktoré otec pravidelne uhradza) x 23 mesiacov/. Súd vzhľadom na súčasné majetkové pomery otca umožnil dlh na výživnom uhradiť v lehote do 30.06.2023, bez stanovenia konkrétnych splátok, pričom má za to, že takto určený spôsob úhrady dlžného výživného nijako neohrozí výživu maloletej J. a zároveň umožní otcovi primeraným spôsobom vzhľadom aj na výšku novourčeného výživného, svoj dlh v primeranom čase uhradiť.

41. V predmetnej veci dôvodom prečo otec žiadal o zmenu výchovného prostredia u maloletej J. a jej zverenie do osobnej starostlivosti boli okolnosti, že matka sa s maloletými deťmi mala opakovane sťahovať. V prípade neprítomnosti matky z dôvodu zamestnania v Nemecku, kde pracovala na turnusy, starostlivosť o J. a jej brata mala zabezpečovať ich stará matka. Otec ďalej poukazyval na agresívne správanie matky a starej matky voči deťom. Uviedol že situáciu v rodine maloletá nezvládla a dorezala sa. Matka má podľa tvrdenia otca kombinovať lieky s alkoholom a následne slovne útočiť na maloleté deti.

42. Z dokazovania vyplýva, že maloletá J. bola rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 21C/59/2011, zo dňa 06.05.2013, zverená do osobnej starostlivosti matky. V súčasnosti matka spolu s maloletou a synom E. bývajú u starej matky maloletých detí v obci Ľubica. Matka je v súčasnosti nezamestnaná, pričom zamestnávateľ v Nemecku ju prepustil z dôvodu, že už nemal pre ňu ďalšiu pacientku, o ktorú by sa ako opatrovateľka starala. S poukazom na uvedené možno konštatovať, že dôvody, ktoré otec uvádza ako relevantné dôvody pre zmenu výchovného prostredia u maloletej v konaní neboli preukázané. Matka sa trvale s deťmi zdržiava u svojej matky, nedochádza za prácou do zahraničia. Ohrozenie maloletej J.S. v prostredí matky preukázané nebolo. Naopak maloletá opakovane v konaní deklarovala, že nechce byť zverená do starostlivosti otca a chce zostať v starostlivosti svojej matky. S otcom sa stretáva veľmi sporadicky, väčšinou sú v telefonickom kontakte. V domácnosti otca bola maloletá J. po 8 rokoch. Súd uzatvára, že v starostlivosti matky nebolo zistené ohrozenie výchovy, zdravý fyzický a psychický vývoj maloletej J.. S poukazom aj na vek maloletej, kedy táto v januári nadobudne plnoletosť, pričom u matky má vytvorené vhodné prostredie, okruh priateľov a zázemie, nie je v záujme tohto dieťaťa otcom navrhovaná zmena výchovného prostredia. Z týchto dôvodov, aj pre samotný postoj maloletej J. k otázke zverenia do starostlivosti otca, súd návrh otca na zmenu výchovného prostredia zamietol v celom rozsahu.

43. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

44. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

45. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

46. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko si náhradu trov konania účastníci ani neuplatnili.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Kežmarok, písomne, trojmo. (§ 355 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa má uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka a čo sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a uvedená spisová značka konania. (§ 127 a § 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolanie. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (62 ods. 1 CMP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/233/>> o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie súdneho výkonu rozhodnutia.